

Nadaljna nasilja premogovnih družb.

KOMPANIJE SO SE POSLUŽILE NASILNEGA SREDSTVA

Premogarska družba je obdala ves okraj s plotom. Stavkajoči premogarji se protivijo sodnijskim u-stavnim poveljem in oboroženi sili. — Število piketov je bilo znatno skrceno. — Organizatorji na svojih mestih.

PUCKETY CREEK, Pa., 27. jun. — To, kar je bil nekoč deželni premogar, kraj Puckety Creek ter znan kot Parnassus ali Kinlock, v bližini Pitts-burgha, je sedaj v vsakem oziru industrijalno jetniško taborišče.

V pričetku maja je pričela Valley Camp Coal Co. graditi plot iz žice, krog rova in kraja. Mreža je nekako deset čevljev visoka in razventega teče preko nje več vrst bodeče žice, vsled česar je nemo-goe splezati od zunaj noter ali od znotraj ven.

V kraju stanuje 700 organiziranih premogarjev s svojimi družinami. Ko je potekel dne 1. aprila Jacksonville dogovor, je počival rov en mesec, na- kar je družba vpriporila poskus, da ga zopet otvori kot "open shop".

To je bil prvi poskus premogarskih baronov, da zdrobe unijsko fronto v Allegheny dolini. Premo-garji pa so stali trdni. Ujeti so v tej ograji ter ne morejo zapustiti, razven če se za vedno poslove od dotičnega kraja. Stanujejo v kompanij, hišah ter bodo najbrž iztirani, če bodo vzdržali sklenjeno u-nijsko fronto.

Družba je dobila deset zunanjih stavkokazov ter jih je poskusila dobiti še več, a importirani delavci so takoj zopet zapustili ta raj, ko so jih seznanili piketi s položajem ter videli žični plot. Od desetih importiranih delavcev so trije zopet zapustili delo, in deset rovskih bosov, ki so bili v prijateljskih od-nošajih z unijo, je zapustilo mesta, ko je pričela družba z svojim proti-unijskim delovanjem.

Skoro tisoč piketov iz drugih rovskih krajev je zavzelo izven žičnega omrežja na prvi dan "open shop" obratovanja svoje postojanke. Med temi so se nahajali Powers Haggood in Tony Minerich in trije organizatorji Lewisove administracije. To je bilo prvo resnično žvljensko znamenje v okraju št. 5, v pittsburškem ozemlju mehkega premoga izza prvega aprila.

Naslednjega dne so se pojavili na licu mesta pennsylvanski državni kozaki, iz privatnih sredstev vzdržani premogarski policisti in številni manj do-bro disciplinirani revolverjski junaki.

Vse prej kot zadovoljna s to oboroženo premoč-jo, je opremila družba štrajkarje še z ustavnim po-veljem, vsled katerega se je skrčilo pikete na deset mož na vsaki strani vrat.

Organizacija si na vse načine prizadeva, da za-vrne ta "open shop" napad, da ne bo postala Alle-gheny dolina podružnica westviržinske neunijske strahovlade.

Obregon smatra Rim in Wall Street kot sovraž-nika Mehike.

MEXICO CITY, Mehika, 27. ju-nija. — Prejšnji mehiški predsed-nik, general Obregon, je včeraj zvečer formalno objavil svojo kan-didaturo za mesto predsednika. V javni izjavi je zavzel svoje stališče napram vsem vprašanjem, po-sebno napram verskemu vpraša-nju, odnošajem z Združenim dr-žavam in napram nakladanju ame-riškega kapitala v Mehiki.

Njegove izjave razlagajo na tak način, da bo vzdržal stališče Cal-lesove vlade napram verskemu vprašanju in mehiškim petrolej-skim in zemljiškim postavam.

Obregon je tudi omenil Rim in Wall Street kot glavna stana so-voznikov Mehike. Poudarjal je razliko med "poštenim" kapitalom in Wall Street kapitalom, kojih

slednji skuša pospešiti krize in konflikte v Mehiki in žnjo.

Zahteve poljskih tekstilnih delavcev.

LODZ, Poljska, 27. junija. — Sto in petdeset tisoč tekstilnih delavcev v Lodzu ni prišlo v so-boto na delo, da dosežejo s to di-rektno akcijo ali protestnim štraj-kom polovičen praznik v soboto. Opozarjajo na to, da se vedno bolj priznava v industrijah vseh dežel polovični praznik v soboto ter za-htevajo vsled tega istotako prili-ko poštenega počitka od sobote o-poldne pa do ponedeljka zjutraj.

Delavci so objavili, da gre le za stavo enega dne in da se bodo vrnili v ponedeljek na delo, da pa bodo ponovili svoje akcije, dokler se ne bo ugodilo njih zahtevi.

PREDSEDNIK COOLIDGE NA ODDIHU

Slika nam kaže predsednika Coolidge-a pred poletno hišo v Black Hills, So. Dak., kjer se mudi na počitnicah. Poleg njega sta njegova žena in senator Norbeck.

ZADEVA TRGOVSKIH MORNARIC

Razprava v Ženevi je vzdramila zanimanje za tr-govsko mornarico. — Washington pričakuje, da se bo kongres lotil vprašanja trgovskih ladij kot pomočnic v vojni.

WASHINGTON, D. C., 27. junija. — Ugotovi-la v Ženevi, da trpi ameriška mornariška sila vsled pomanjkanja primerne trgovske mornarice, bodo najbrž otvorila vprašanje narodne ladijske politike v prihodnjem kongresu ter vzbudila večje zani-manje kot ga je bilo opaziti za ta predmet izza spre-jema postave glede trgovske mornarice leta 1920.

Na temelju washingtonske po-godbe so bile omejene križarke na 10,000 ton in njih glavne ba-terije na osemine tona. Ko je angleška delegacija pretekli pon-deljek predlagala na ženevski konferenci, naj bodo križarke, zgrajene v bodočnosti, omejene na 7500 ton in da naj imajo njihovi največji topovi kaliber šest, je dvignila ameriška delegacija ugo-vor, da bi dajalo to odločno pred-nost Angležem, ki imajo 22 trgo-vskih parnikov, zmožnih montirati šestine tona topov, dočim imajo Zdr-žave le dva taka parnika.

V časopisni bitki, ki je sledila nato, so vztrajali ameriški morna-riški izvedenci pri tem, da bi izpre-menjene trgovske ladje z veliko tonažo in veliko naglice, oborože-ne s šestinimi topovi, več kot odtehtale križarke s 7500 tonami, oborožene s topovi istega kalibra.

Pretežna večina trgovske mor-narice Združenih držav se je razvi-la tekoma svetovne vojne kot del programa, da se pospeši pošiljatev čet in dobav preko Atlantika. Sko-ro vse te ladje smatrajo sedaj za ničvredne kot pomočne bojne la-dje, ker so preveč počasne in ker se več kot polovico njih ne more rabiti sploh v noben namen. Te ladje so sledile konstruktivnim tipom pred vojno ter jih ni mogo-če primerjati z novimi, katere so zgradili drugi narodi izza onega časa, niti glede naglice, niti glede obratne ekonomije.

Velika demonstracija delavcev v Hyde Parku.

LONDON, Anglija, 27. junija. V Hyde parku se je vršila včeraj velika demonstracija delavske stranke proti anti-strokovni vlad-ni predlogi, ki je bila sprejeta pri-tretjem čitanju v poslanski zbor-nici ter je bila sedaj predložena v zbornici lordov.

Tekom nagovorov je pričelo močno deževati in več tisoč de-monstrantov je poiskalo zavetja pod bližnjimi drevesi, kjer so se stala je velikanska gneča, v ka-teri je bilo poškodovanih precej ljudi.

Otvorjenje trgovske konference.

STOCKHOLM, Švedska, 27. ju-nija. — Več kot tisoč delegatov iz 44 dežel je dospelo semkaj na kon-venecijo mednarodne trgovske zbornice, ki je bila danes otvorje-na. Razprave se bodo tikale v pr-vi vrsti trgovskih ovir, torej stva-ri, ki je tvoril že predmet razprav mednarodne ekonomske konfere-nce v Ženevi.

Na programu stoji tudi finan-ce, industrija, trgovina in dru-ga zadeve, ki so v zvezi s trans-portom.

DOŽIVLJAJ NEISKUŠENEGA AVIJATIKA

Mlad Mehikanec, ki se še uri v letanju, je pri-letel s svojim aeropla-nom na tla, stopil iz njega nepoškodovan ter prodal podrtijo za dva-set dolarjev.

CURTIS FIELD, L. I., 27. jun. Ramiro Sosa, mlad Mehikanec, ki se učil letati, in ki se je nahajal že kakih dvajset ur sam v zraku, se je včeraj proti večeru zopet dvi-gnil. Skočil je v svoj Jenny bi-plan, ki je imel za seboj že mar-sikateri vihar, in kljub nasvetom aeronavtičnih izvedencev, ki so mu pripovedovali, da je zrak preveč nestalen in izdajalski za neizkuše-nega pilota, se je Ramiro dvignil med oblake.

Vsi, ki so ga opazovali, so izja-vili: da je letel izvanredno dobro. Ko pa se je obrnil ter se hotel spu-stiti navzdol, je motor prenehel poslovati in Jenny se je obrnila z nosom proti tlom.

Sosa se pa ni prestrašil, vsaj to-liko ne, da bi pozabil na manipu-liranje s kontrolnimi pripravami. Ravno je vzravnal svoj aeroplan, ko je zemlja prekinila vse nadalj-ne njegove napore. Aeroplan je u-daril ob tla s desnim krilom in ču-ti je bilo šum drobečega se lesa. Sosa pa je splezal iz razvalin ne-poškodovan.

SUHAČI HOČEJO IMETI PRI VOLITVAH LASTNEGA KANDIDATA

Ameriški suhači so pripravljene postaviti svoj last-ni tiket leta 1928, a eden glavnih kričačev, W. B. Wheeler, dvomi o tem, da bi bilo to potrebno. Najbolj se boje newyorškega governerja A I Smitha. — Obširne predpriprave.

WASHINGTON, D. C., 27. junija. — Wayne B. Wheeler, generalni pravni zastopnik Antisalon-ske lige, je izjavil včeraj zvečer, da se ne bo Liga borila proti mokraskim kandidatom leta 1928.

dobro ustanovljenih in uspešnih metod v bodoči volilni kampanji, — je rekel v formalnem ugotovi-lu. — To pomenja, da bodo suhači organizirani v obeh političnih strankah, da nominirajo zadovo-ljive kandidate za predsednika, kongres ter državne in lokalne ti-kete.

Če se bomo izjalovili v eni stran-ki, bomo naprosili volilce te stran-ke, razven v državah, v katerih postavo to prepoveduje, naj iz-brisejo tiket ter glasujejo za do-brega moža iz nasprotnega stran-karskega tiketa prej kot za sla-bega moža iz lastne stranke. Glas-ovati za ves tiket, s koruptivnimi in slabimi kandidati na njem, je sleparska politika.

— Vsaj ena obvladujočih nar-odnih strank bo imela zadovolji-vega kandidata za vzdržanje in izvedenje osemnajstega amend-menta.

Obstaja možnost, da bosta obe stranki zadovoljivi in v tem slu-čaju bo držala Liga svojo roko proč.

— Če pa bo nominiran gover-ner Smith ter bodo suhači na jugu rajše glasovali za neodvisnega su-haškega demokratičnega kandida-ta za predsednika, kot pa za su-haškega republikanca, jim bo nudi-lo to priliko, da registrirajo svoj protest. Pripadnost stranki je se-daj lažja kot pa je bila v pretek-lih letih. Boj za ustavno prohibi-cijo smo izvajali z uporabo teh neodvisnih metod.

NAMERAVAN POLET V HONOLULU

Privatni letalec namera-va poleteti v Honolulu. Dvigniti se hoče v zrak prej kot armadni letal-ci.

BAY FARM AERODROM, Cal., 27. junija. — Bivši poštni letalec Smith je objavil danes, da bo od-letel še tekom današnjega dne proti Honolulu na Havajskem o-točju. Kot spremljevalca bo vzel s seboj Charlesa Cartera iz Los Angelesa.

SAN FRANCISCO, Cal., 27. ju-nija. — Z armadnim letalom sta pristala včeraj na letalnem polju v Oakland poročnika Maitland in Hegenberger. Njun namen je dvi-gniti se tukaj v Fokker monoplau-nu, ki je last armade ter ima tri motorje, ter poleteti na Havajsko otočje. Vsled nasprotnih vetrov pa bo najbrž nemogoče, da bi se dvi-gnila letalca tukaj ter si bosta najbrž v ta namen izbrala Mather Mather letalno polje.

Havajski polet je vzbudil zani-manje tisočev, in velika množica ljudi je dospela v avtomobilih na Math r letalno polje.

Policija je bila preslaba, da za-drži množico in treba je bilo po-klreči rezerve.

Smithov aeroplan vzame lahko na krov 450 galon gazolina, dočim se lahko založi armadni aeroplan z več kot tisoč galonami. Z zalogo na krovu pa upata oba letalca po-leteti na razdaljo najmanj 3000 milj, dočim znaša razdalja do Ha-vajskega otočja le 2400 mil.

Nov "čudoviti" deček.

PARIZ, Francija, 26. junija. — Miquel Candela, star 12 let, je naj-novejši "čudoviti" deček Pariza. Zmagal je v tekmi s 24 nadaljni-mi pred komisijo, ki je izjavila, da je to največji talent v števil-nih letih.

Albanija pristala v mir.

TIRANA, Albanija, 26. junija. Albanska vlada je obvestila Ang-lijo, Francijo, Nemčijo in Italijo, da privoljuje v predlog teh držav, da se uravna težkoče z Jugoslavijo, izvirajoče iz tega, da so alban-ske oblasti aretirale nekega dra-gomana jugoslovanskega posla-nika.

Ta privolitev določa oproščanje dragomana od strani Anglije ter umaknitve zadnje jugoslovanske poslanice.

Neki žid je skočil tedaj k Sosi, ga prijel za rokav ter rekel: Dam vam \$20 za vaš aeroplan. Sosa je sprejel ponudbo.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Po-datki so veljavni do preklia, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo ko-rist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire		
Din.	500 .... \$ 9.40	Lir	100	\$ 6.30
Din.	1,000 .... \$ 18.50	Lir	200	\$ 12.30
Din.	2,500 .... \$ 46.95	Lir	300	\$ 18.15
Din.	5,000 .... \$ 92.00	Lir	500	\$ 29.75
Din.	10,000 .... \$ 182.00	Lir	1000	\$ 58.50

Za pošiljavo, ki presega 50 Dinarjev ali pa 200 Lire dovoljujemo posebno zneska primeren popust.

Nakazila po hrvaškem pisnu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

Posebni po-datki.
Pristojbina za izpla-čilo ameriških dolar-jev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manj znesek 75 cen-tov; od \$25, naprej do \$300, po 3 cente od vsakega dolarka. Za večje svote po pi-smenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto...	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.90
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ZMEDA NA RUSKEM

Še nikdar izza boljševiske revolucije ni bil notranji položaj Rusije tako zmeden kot je danes.

V prvotnih dneh, ko je bila pozicija boljševikov še vedno nestalna in negotova, je zahtevala gotovost domačih in zunanjih sovražnikov jasno politiko v takrat sorazmerno majlni komunistični stranki, ki se je še vedno zavzemala za stoođstotni revolucijonarni program.

Sedaj pa so zadeve povsem drugačne.

Čprav mogoče ne spoznava tega niti en komunist med stotimi, celo med yoditelji, je vzrasla, deloma vsled njih zavestnih naporov, deloma pa vsled sile okoliščin, velika nova sovjetska država, ki predstavlja kompromis ali, boljše rečeno, socijalno prilagoditev, med nacionalizmom in internacijonalizmom, privatnim lastninstvom in državnim lastninstvom, kapitalom in socijalizmom ter med mestnim proletarijatom in kmeti.

Ne moremo sicer reči, da se je ves ta delikatni stroj zopetne uravnave ustavil vsled najnovejših dogodkov, vendar pa je očitno, da je ta stroj ogrožen in da je sovjetska država zopet v tako akutni nevarnosti kot je bila od 1918 do 1921.

— Mi moramo rešiti sovjetsko državo z istimi metodami, kot smo jo rešili takrat, — terorjem in nasiljem in prekinjenjem vseh stikov z možnimi sovražniki v inozemstvu, — pravijo nekateri sovjetski zastopniki.

To pa je povsem napačna logika.

Terorizem je pomenjal takrat moč, a sedaj je bil mogoče le panika.

Prekinjenje inozemskih odnošajev ni prišlo takrat vpoštev, ker v ekonomskem oziru takih odnošajev sploh ni bilo.

Sedaj pa je ekonomska štruktura Rusije odvisna v veliki meri od zunanje trgovine.

Takrat je bil voditelj Lenin, ženij realističnega umevanja, a sedaj je Lenin mrtev.

Štirje glavni faktorji so, kojih analiza bi mogoče nudila ključ k problemu.

Prvi faktor je angleško-ruski spor; drugi je predmet sovjetske politike na Daljnem iztoku; tretji je oživiljenje opozicije v komunistični stranki in četrti, obnovenje terorizma.

STRAŠEN SLUČAJ

Ljudje sodijo in obsojajo, toda le malokateri izmed ljudi — sodnikov se zamore vživeti v razpoloženje zločinca ob času zločina.

Slučaji kot sta naprimer Grayev in Snuyderjeve, so jasni na prvi pogled.

Zakonolomstvo, maščevanje, želja po denarju, prepričanje, da je roka pravice prekratka — to so motivi — domala vseh zločinov, ki se dogajajo dandanašnji.

Roparski umori iz potrebe in pomanjkanja so jako redki.

Navzle temu se pa včas pripeti kaka pošastna stvar, ki ima svoje korenike v nečem, kar je nam namadnim ljudem naravnost nepojmljivo.

Slučaj morilec Carusa je bil tak.

Oče je umoril zdravnika, ker zdravnik ni mogel ozdraviti njegovega otroka.

Nekaj podobnega se je te dni završilo v Indiani, Pa.

Pred sedmimi leti so poklicali zdravnika dr. Franka Moora k premogarju, ki si je bil pri nesreči v majni zlomil hrbtnico.

Sprija je vse kazalo, da bo nesrečnež umrl, oziroma da ne bo mogel nikdar več stopiti na noge.

Toda zdravnik Moore je uporabil vso svojo spretnost in znanost ter je majnarja toliko ozdravil, da je zamogel hoditi ob palici.

CHAMBERLINOV AEROPLAN V BERLINU

Navdušeni Nemci so pregovorili drznega letalca Chamberlina, da je dal napisati na svoj aeroplan poleg "New Yorka" besedo "Berlin". To je namreč razdaja, ki jo je premeril.

Majnar je bil pa jezen na zdravnika, ker ni napravil iz njega popolnoma zdravega moža, takega kot so drugi, da bi lahko prenašal vse napore in si v majni služil svoj kruh.

In ta jeza je naraščala ter je dne 25. junija izbruhnila na dan.

Majnar je poklical dr. Moora k sebi ter mu začel tožiti svoje križe in težave.

Zdravnik je sklenil, da ga še enkrat operira.

Naložil ga je na avtomobil ter ga odpeljal proti bolnišnici. Medpotoma je pa majnar potegnil revolver ter zdravnika trikrat ustrelil v vrat. Nato je obstrelil še samega sebe.

Prevrnjen avtomobil, ustreljenega zdravnika in smrtno ranjenega majnarja so našli ljudje ob poti.

Če bo majnar ozdravel, ga čaka smrtna kazen...

Sodišče najbrž ne bo dosti vpoštevalo, kako neznanke duševne muke je preživel v sedmih letih predno se je odločil za tako blazno in počastno dejanje.

FRANCOSKO MINISTRSTVO SE JE STRAHOVITO OSMEŠILO

Francoska vlada se je osmešila vsled oproščenja treh jetnikov. — Jetnikov niso še našli. — Listi kritizirajo nastop vlade ter prorokujejo njen padec. — Težavno stališče ministrskega predsednika Poincareja.

PARIZ, Francija, 27. junija. — Včerajšnje "oproščenje" Leona Daudeta, rojalističnega glavarja v Franciji, je dalo kritikom vlade na razpolago izvršten material, katerega so se seveda takoj v polni meri poslužili.

Skoro vsi listi v glavnem mestu soglašajo v tem, da se je osmešil ves kabinet.

To spoznanje je najbrž dovedlo ministre do tega, da so vprizorili vsemogoče napore, da se zopet aretira Daudeta in njegovega pomočnika, Delesta ter tudi komunistična Samarda, ki je bil istotako oproščen pótom znanega trika rojalističnih mladeničev.

Vsakdo, ki pozna francosko politiko, bo spoznal politično važnost položaja, ki se zdi marsikateremu le smešen. Vsakdo v Franciji pa soglašja v tem, da je treba storiti nekaj glede tega trika, da sicer ne ve nikdo, kaj. Ministrski predsednik Poincare je v težavni poziciji, kajti on in Brinad sta resnična francoska vlada, a Briand je bolan in izven mesta in vsled tega bo padla vsa odgovornost na Poincareja.

"Figaro" pravi, da kaže dogodek "korupcijske vladne administracije in vseh instrumentov sile".

"Journal des Debats" vidi v tem "razkroj vsega našega režima".

"ECHO de Paris" je mnenja: Najhajamo se sredi nedoslednosti, anarhije in smešenja.

"Avenir" izjavlja: Če je še vedno resnično, da smešenje ubija v Franciji, potem ne bo naša vlada preživela prihodnjega zasedenja parlamenta.

Kljub temu pa se ne domneva, da bi mogel biti ta dogodek usodopoln za vlado. To bi pomenjalo rojalističen triumf, katerega zbornica najbrž neče nuditi Daudetu. Na milijone besed pa bo brez dvoma izgovorjenih glede te zadeve.

JAVNA ZAHVALA.

Frank Sakser State Bank, New York, N. Y.

Oprostite, ker Vam nisem tako dolgo naznanila, kako je moja hčerka potovala. Dolžnost me veže, da se Vam zahvalim v prvi vrsti za Vašo naklonjenost, ker ste jo pričakali ob njenem prihodu v New York. Zelo je bila zadovoljna z Vašo postrežbo, kakor tudi na parniku "Paris", s katerim je dospela.

Objavite to v listu, da bodo rojaki vedeli kam se obrniti za zanesljive, točno postrežbo in prava navodila, kadar želijo dobiti svoje iz starega kraja.

Vas še enkrat uljudno pozdravljam

Josephina Gluhak,
459 S. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POZOR ROJAKI!

VODNIKOVA DRUŽBA nam je poslala še 25 zbirki svojih knjig, ki jih lahko naroče rojaki po \$1.50 zbirka. To so štiri knjige — dva romana in dve knjigi poučne vsebine. "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York City.

IŠČEVA svojega očeta JOHNA PODJED, doma iz Dvorje, pošta Cerklje pri Kranju. V Ameriki je že nad 17 let in se še ni oglašil ne materi ne nama. Prošiva, če kdo kaj ve o njem, da nama poroča njegov naslov, ali naj se pa sam oglaši. — Alojzij in Ivan Ropret, Dvorje, št. 36, Cerklje pri Kranju, Jugoslavija. (2x 28,29)

Dopisi.

Trestle, Pa.

Tukoj okoli biva precejšnje število Slovencev. Rojaki so naročeni na razne slovenske časopise, dosti jih je naročih tudi na Glas Naroda. Društve imamo tudi dovolj.

Z delom gre pa bolj počasi. Pre-mogorovi ne obratujejo razen par malih. Pravijo, da je štrajk. Ne vemo natančno kako je. Dela se ne. Tako iščemo okoli zaslužek! V soboto 2. julija: Tekma člakov da bzi lovili slepe muhe. Okoli nekega premogovnika pravijo, čer domača zabava v Hrv. Narod-da delajo ograje ali fence. Ne vemo zakaj. Ali se družba boji, da bi kateri ne ušel v premogorov. V nedeljo 3. julija: Ob osmih ali da bi ne ušel kateri ven. No zjutraj poskusno vežbanje celobomo že videli. zakaj vse to.

Nadalje imam poročati tudi žalostno vest. Pred kratkim sta tukaj umrli rojaka Johan Lauric in Max Jereb. Prvi je bil doma iz Toplice na Delenjskem. Tukaj zapušča žalujočo vdovo in več sinov in hčera, enega brata in eno sestro. Bival je v Ameriki nad 30 let. Spadal je k društvu s Barbare, št. 33 J. S. K. J. v Trestle. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču na Unity z veliko udeležbo.

Drugi je bil rojen tukaj v Ameriki. Zapušča na Universal žalujoče starše in več bratov in sester. Spadal je k društvu Združeni bratje S. N. P. J. na Universal, Pa. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču na Unity, tudi z veliko udeležbo.

Naj bo obema lahka ameriška gruda! Sorodnikom izrekamo naše sožalje.

Nadalje imam poročati tudi važno reč, namreč, da bo društvo sv. Barbare, št. 33 J. S. K. J. obhajalo letos 25-letnico svojega obstanka. Dne 4. julija bo priredilo veselico na Universal, Pa. Začetek slavnosti bo ob 12. uri (standard time). Vabljena so vsa sosednja društva in ostali rojaki in rojakinje, da nas obiščete 4. julija na Universal, Pa. Nastopile bo tudi več govornikov, med njimi tudi uradnik iz glavnega urada J. S. K. Jednote in tudi nekaj drugih. Imeli homo dobro godbo in tudi za druge reči bo preskrbljeno. Upamo, da bo vsak navzoč dobro postrežen.

H koncu priporočam rojakom list Glas Naroda. Kateri ga še nimo, naj ga naroči ker Glas Naroda je eden najboljših listov v Ameriki.

Frank Shifrar,
zastopnik Glas Naroda.

Chicago, Ill.

S predpripravami za Vsesokolski zlet se dela s polno paro. Vsi pojedini odbori, podedbori in sekcije se pripravljajo na dni, katere pristevam v našem javnem, sokolskem in narodnem delovanju med našimi izseljenci.

Ti trije dnevi naj služijo kot razgled in dokaz naše narodne in slovanske misli, naj bodo tudi izraz onega duha, katero navdaja naša življa v tej deželi.

Slovenec, Srb, Hrvat, a le ena sokolska misel. Združeni v tej misli tvorimo skupno slovansko fronto, koje ime je častno in ponosno v imenu Jugoslovanska Sokolska župa.

Samo par dni je do slavlja. Vsi katerim je čut Sokolstva in našega naroda pri sreč, pridite in pokažite tudi vi, da čutiti z nami. V soboto 2. julija: Tekma člakov in članic. Prihod gostov. Zve-li nekega premogovnika pravijo, čer domača zabava v Hrv. Narodnem Domu na Racine Ave. in 18. ce-sta.

V nedeljo 3. julija: Ob osmih zjutraj poskusno vežbanje celokupnega članstva na zletskem telovadišču v Quigley Parku na 22. cesti in Kestner Ave. Ob eni popoldne povorka. Ob treh popoldne javna telovadba na zletskem telovadišču. Ob šestih zvečer slavnostna ljudska zabava v Sokolov in hčera, enega brata in eno sestro. Bival je v Ameriki nad 30 let. Spadal je k društvu s Barbare, št. 33 J. S. K. J. v Trestle. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču na Unity z veliko udeležbo.

V pondeljek 4. julija: Ogledovanje mesta. Ob šestih zvečer banket. Ob sedmih zvečer svečana Akademija in prosta zabava. Pripravljajni odbor.

Originalen samomor.

V dunajski okolici je izvršil te dni neki Emil Ludsky samomor s tem, da si je ovil okoli telesa železno žico, pritril čez napeljavo močnega električnega toka, tako da je obvisela žica na električni napeljavi. S tem je ustvaril kontakt in električni tok z napetostjo 1000 voltov ga je v hipu ubil.

Drzen lopov.

Neka tvrdka v Frankfurtu je poslala svojega 18-letnega vajenca v banko, da bi oddal 5900 mark. Na cesti je fanta ustavlil 30. leten možakar, se mu legitimiral kot kriminalni uradnik ter ga pozval, da naj gre z njim na policijsko direkcijo, kjer bo zaslišan. V poslopju policijske direkcije ga je peljal v neko čakalnico, mu od-vzel tobico z denarjem ter dejal, da naj počaka, dokler pride na vrsto. Fant je čakal in čakal, dokler mu ni postalo prenemno, naka-r je stopil v pisarno, kjer je iz-vedel, da je nasledel drznemu lo-povu.

NAJBOLJŠA STAROST

Moški je tako star kot so njegovi organi. Še pri 70 letih je lahko čvrst in krepak, če ima zdrave življenjske organe. Pijte dosti vode in poskušajte

Slavno zdravilo za ledje, petra mehur in bolešno oddajanje. Vole vsa leta 1896. Ojaci življenjske organe. 12 vseh lekarnarjih. Tri velikosti. Glejte, da bo ime Gold Medal na vsaki škatli. Ne kupujte nadomestkov.

HHRANITE DENAR IN PRIHRANITE NA OBRESTITI!

Ker je pritok novih vlog začetkom vsakega pol leta večji kot v drugih mesecih, nudimo našim vlagateljem dvakrat v letu posebne ugodnosti.

Naša pravila tozadevno določajo, da obrestujemo vloge katere prejemo do desetega poslovnega dneva v januarju in juliju tako, kakor če bi jih prejeli že prvega dne v mesecu.

13. JULIJ

je deseti poslovni dan v mesecu, vsled česar lahko do takrat vložite denar, da ga obrestujemo od 1. julija naprej.

Obrestna mera je 4%

Sigurnost Vašega denarja v naši banki je zajamčena po pravilih državne banke.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

V življenju vsakega človeka je par trenutkov, ki so tako globoko vtisnjeni v spomin, da jih ni mogoče do smrti pozabiti. Kdor jih more ali skuša pozabiti — ni človek.

Kadar dela človek reklamo, mora biti jako previden. Ena sama beseda preveč, pa je vse izprideno.

Lastnik nekega kopališča, je takole priporočal svojo napravo: — Moje kopališče je izvrstno. Lani se je pripetil naslednji slučaj: Pripeljali so nekega mladega gospoda, ki je bil tako slab, da niti z bergljami ni mogel hoditi. Na nošilnici smo ga morali prenašati štirinajst dni iz sobe v kopel in iz kopelji nazaj v sobo. Moji dve hčeri sta bili nbe in dan ob njegovi postelji. Kuhali smo mu najboljšje jedi in pil je najboljšo pijačo. Po preteku štirinajstih dni je pa že tekel kot zajec.

To je dobra reklama, kaj ne. Ko je gostilničar do tukaj povedal, je umolknil. Kajti če bi povedal do konec, namreč, da je dotičnik po štirinajstih dneh tekel kot zajec, da ga ni bilo nikoli več nazaj in da ni niti centa plačal za postrežbo, hrano, stanovanje in pijačo, bi bila to jako slaba reklama.

Poznam fanta, ki je res fant, da mu ga ni para. Matero in hčere ga imajo enako rade.

Dekleta se kar pulijo zanj. On je pa mrzel ter le išče in izbira. In zadnjič se mu je zdela, da je nekaj pravega izbral. Zagledal se je v čvrsto dekle, — polno lepote in življenja. Ona je vedela, da jo ima rad in je nestrno pričakovala, kdaj bo kaj sprožil o ljubezni.

Nekega večera se je ojunail in jo je vprašal:

— Rad te imam. Popravici ti povem, da te imam rad. In poročil bi se s teboj, če bi me hotela.

Ona mu je kar omahnila v naročje rekoč:

— Oh, tako se mi dopadeš, da bi najraje imela tri take kot si ti.

To je zgodba o žejnem rojaku, ki se je vrni iz Amerike v domovino. V Ljubljani je šel v najboljšo restavracijo, sedel za mizo in naročil natakarnju: "Liter vina!"

Natakarn se je priklonil in vprašal: "Kaj izvolite gospod? Imamo evička, vipavea, dalmatina, — črno in belo — istrijana, meličana, viško vino, ljutomera, rebulo, teran, refeško, prosekarja, porto, madejro, razling in jeruzalema..."

Dragemu rojaku se je zgostila slina v ustih. Čmóknil je z jezi, kom. pogoltnil slino in rekel:

"Ohrajt, volrajt! Pirkele šnopsa zaenkrat, potem bova pa naprej govorila..."

Predsednik Coolidge je na odhdu v takozvanih Črnih gerah Osrednjega Zapada.

Coolidge je strasten ribič in je že prvi dan ujel dvaset postrvi. Če bo imel pri prihodnjih volitvah s farmerji Osrednjega Zapata toliko sreče, mu je tretji predsedniški termin zagotovljen.

Potrebščine so raznovrstne. So priložnostne potrebščine, vsakdanje potrebščine in nujne potrebščine.

Tisto, kar ima dandanes mlada punca na sebi, je nujna potrebščina. In če b moda še nekaj časa tako napredovala, upajo ženske, da bodo tudi to nujno potrebščina. In če bo moda še nekaj časa

Stara devica je čitala poročilo, da je v Združenih državah nad dvajset milijonov moških in starosti od dvajsetih do štiridesetih let, ki še niso poročeni.

Ko je to prečitala, se je globoko oddahnila in pričela zopet upati...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FRANCE BEVK:

MED BRICI

Ni je deželice na svetu, ki bi bila tako majhna, a tako pisano mnogovrstna, kot je naša današnja Primorska: tolimnske gore, goriška okolica, Vipava, Brda in Kras, Notranjsko in Istra. Vsak izmed teh kaže drugačno zemljo in drugačen značaj ljudi.

Med vsemi so posebno izraziti Brici. Na malih holmih nad furlansko nižino na oni strani Soče, ki se stopnjevaje dvigajo proti Sabotinu in Sv. Gendri, so na vseh vrhuncih posejane vasi, v zložne obronke pa se raztezajo vrtovi in vinogradi.

Pomlad in poletje sta na teh višinah in v malih dolincah polzečih voda brez primere lepi. Ne čudim se, da je na teh gričih zrastle veselo ljudstvo; čutil bi se, če bi bilo vase zaprto in čemerno.

Bric pravi samo o sebi: "Mi ljubimo petje in godbo, vse drugo nam ni nič mar." Pozabili so reči, da ljubijo tudi vino, ali — to je samo po sebi umljivo. Pa zastave tudi, pisane trakove in parado sploh.

Eno izmed prosvetnih društev južnozapadnih Brd se je pripravljalo na domačo slavnost v počastitev spomina pesnika Gregorčiča. Bil sem vabljen, naj jim govorim o pesniku. Nisem prišel, ker sem bil zadržan.

Slavnosti ni bilo. Zvedel sem, da radi tega ne, ker mene ni bilo. Odložili so jo za teden dni.

Hoteli so imeti mene. Ne zaradi mene samega, zaradi katerega koli, ki bi prišel iz mesta, jim izpregovoril par besed in povzdignil slavnost. Ker so se spomnili mene, so me že razglasili ljudem in ni bilo odloga.

Sel sem, da govorim govor, ki sem ga po vojni v teh krajih govoril že večkrat, in jim izpolnil željo.

Od Moše je po cesti v Brda dihala pomlad z vseh strani. Med prve holme, v dolg raven drevored proti Vipoljam, ki slone v bregu in obračajo svoj obraz k solncu. Po ovinkih proti Medani, rojstnemu kraju pesnika Gradnika, ki se izgublja na levici na vrhu griča. Proti Dobovemu, od koder se je v mračnih obrisih kazal črn srednjeveški grad.

Mrak je že padel na zemljo. Luna je svetila skozi pretrgane oblake,

ki so se v neumornem begu kopičili, bližali in oddaljevali. Od polzečih voda so se glasile žabe; iz gošče akacij; z višine samotnega drevesa, ki je ostalo kot oče te prirode sredi brega, se je oglašal čuk. Nkaj mehkega, lirični pesmi sličnega je vstajalo iz zemlje. Nič strahotnega. Čuvstvo, ki me je objemalo, je bilo podobno prvim uram ljubezni. Vse iz furlanske ravnine in položno cesto, ki je rastle iz dolinice na breg, pa v toplo roko briskega človeka, ki me je prvi pozdravil in dejal:

"Torej ste prišli? Bali smo se, da vas ne bo."

Ne hlinim se, če rečem, da imam Brice rad, najrajši izmed vseh naših ljudi. Morda zaradi njihove veselosti ali zaradi lepe zemlje, v katero razpredajo svoje korenine. Kadar sem z njimi, občutim živo pesem v sebi.

"Saj ni posebnega," se opravičujejo. "Po domače... Boste že potrpehli."

Kakor da so zame pripravili slavnost, ne zase. V podolžni sobi je postavljen zasilen oder, stene so okrašene z zelenjem, na odru visi slika pesnika Gregorčiča, pod njim je na polji papirja z velikimi rdečimi črkami napis, ki opominja vsakogar, kakšno počastenje se ta večer vrši.

Kakih sto sedežev je v sobi, ki se polagoma napolnjuje. Prva vrsta je prazna. Sredi vrste stoji poseben stol z naslonjalom, na tem leži blazinica, ki je z rdečimi cvetlicami vezena; na tleh pred stolom je majhna pisana preproga, na kateri lahko počivajo noge.

"Tu smo pripravili za vas," — pravi eden društvenih odbornikov.

Bilo me je sram. Branil sem se. Tola tu se ni mogoče ubraniti. Če bi se ubranil, bi jim pokvaril pol večera. Ne iz kake hlapčevske uslužnosti ali zgolj iz vjodnosti izvira to; iz iste skrivnosti njih značaja izhaja, iz katerega ljubijo pisane mlaje in trakove, ples, in godbo.

Zastor se je dvignil. Eden izmed vznešenimi besedami. Ne smem tati, da govornik s pridevniki, ki so mi poganjali kri v obraz, ni štedil. Končno je vzel iz vaze šop svežih cvetice in mi jih je podal kot dar vseh članov društva....

Ko je bil ta, za Brice neizogibni, zame težki del večera končan, je prišel na vrsto Simon Gregorčič.

Ni bil prikrajsan. Oddolžili so se mu obilo, dasi preprosto. Na odru je nastopil pevski zbor z Gregorčičevimi pesmimi. Sledila je deklamacija deklamaciji. Med posameznimi točkami je bilo občinstvo narodne pesmi.

Ob toliki tihoti in pozornosti občinstva o Gregorčiču se nikoli nisem govoril. Niti enega giba nisem videl v ljudeh, niti enega diha nisem čul.

Še nikoli nisem tako živo občutil moči pesnika, ki sije v ljudeh. Prepričan sem, da je Gregorčič preroško slutil, da bo postala vsaka njegova beseda ob svojem času njegovemu ljudstvu tako dragocena hrana kakor je bila mana Izraelem v puščavi. Vsak verz danes stokrat večjim odmevom zavneni v duši, kot je zvenel nekdanj....

Kateri slovenski pesnik je tako lo dna izvršil svoje poslanstvo? Jaz ga ne vidim....

Škoraj edini je, ki je danes naš mlajši naraščaj pozna. In vendar jim v stoterni meri daje vsega, česar potrebuje duša za svojo oporo.

Nisem zapisal teh vrstic samo v karakteristiko Bricev, zapisal sem jih tudi zaradi tega, da vidite, kako se širijo in čuvajo peroti pesniškega genija med našimi griči.

Ko so polnočne zvezde trenile s svetlim očesom izza oblakov in so se črne senice usule na ulice vasi, nas je pobožala roka pomladi. Z višine zvezd, iz dna mračnih dolin in iz daljnih mežikajočih luči, iz nas samih je vstajal vseprijujoči in vse tolažeči Gregorčičev duh.

POZDRAVI

Pred odhodom v staro domovino pozdravlja v Johnstownu družine Starovašnik, Mrkun, Kavšek, Frtuna in Toman. Hvala vsem, ki so naju spremili na kolo-dvor. Hvala tudi tvrdki Frank Sakser State Bank za postrežbo. Martin Zupane, Matt Zadnikar.

Predne odpotujemo s parnikom Presidente Wilson proti domovini, še enkrat pozdravljamo vse tiste, ki so nas spremili na postajo in tudi vse druge ostale prijatelje in znance v Veroni, Pa. Nadalje pozdravljamo družino Johan Jagodnika, družino Slosarja, družino Jožef Boštajnčiča in družino Boštajnčič Čelanovo. Tvrdki Frank Sakser State Bank zahvaljujemo za dobro in uljudno postrežbo ter za vsem rojakom širom Amerike toplo priporočamo. Na svidenje! Frank Potepan, Anton Zidarič, Anton Boštajnčič.

NA MORSKEM OBREŽJU

Slika nam predočia Miss Lucille Milles, ki na morskem obrežju v Ocean parku modelira iz ilovice značilnega pelikana.

NADUHA PREGNANA ZAJAMČENO ZDRAVLJENJE

Naduha, kronično ali začasno, se da sedaj lahko ozdraviti z ANTI-ASTHMATIC, zadnjo iznajdbo svetovnoznane zdravniške dr. Toma. Neozdravljiva, kako dolgo trpijo vsi nadužni, ANTI-ASTHMATIC dr. Toma jo bo čudežno preginal, ko popijete SAMO ENO STEKLENIČKO. Noči brez spanja in grozen občutek dusljivosti — vse to bo izginito, ANTI-ASTHMATIC dr. TOMA je znan po vsem svetu kot najboljši uspešen ter jih je že na tisoče ozdravil. To ni navadna patentirana medicina, ampak recept dr. Toma, ki ga je sam strokovnjaški pripravil. Zdravilo ne vsebuje omamnih sredstev, je neškodljivo ter ga lahko vzame vsak. Tu imate zadnjo priliko, da se zavedno iznebite trpljenja. Če ne pomaga, vrnemo denar. ENA STEKLENIČKA ANTI-ASTHMATIC DR. TOMA vas bo prepričala o čudoviti zdravilni moči. Cena je SAMO \$2.00. NE POSILJAJTE DENARJA VNAPREJ, ampak izrežite ta oglas in ga pošljite z 20 centi v znakom za pošiljalne stroške. \$2.00 boste plačali za zdravilo, ki ga dobite na dom. CHICAGO MEDICAL LABORATORY, 1723 N. Kedzie Ave., Dept. 126, Chicago, Ill.

New York Edison Ura

8:00 do 9:00
Nocoj na WRNY

309.1 Metrov 970 Kilohertzov

The Edison Ensemble
Josef Bonine, vodja.

II. program v zbirki "Godbenikova paleta".

Violoncello in dvojni bas.

Overtura
William Tell ..... Rossini
Valček, Dolores ..... Waldteufel

Cello solo
Le Cygne ..... Saint Saens
Scherzo ..... Von Goens
Jacques Renard

Dvojni bas solo
Kot nekoč v lepših dneh
Leon Ziporlin

Nedovršena simfonija ..... Schubert
Fantazija angleških narodnih melodij
Cancioneta iz violinskega kvarteta Mendelssohn

Naša nova knjižica "Godbenikova paleta" se pošlje na zahtevo.

Stalna radio-izlozba za udobnost naših odjemalcev in javnosti je na 124 West 42nd Street.

The New York Edison Company
Vam na razpolago.

KNJIZEVNOST

ČAS. — Revija za izobrazbo in napredek. Urejuje Frank Kerže. Vsebinska junijske številke je naslednja: "Vprašanja", Frank Kerže; "Straža", Frank Kerže; "Oporoka"; "Hitrost svetlobe"; "Rojstvo ene knjige"; "Naša soseda", Jos. Irribernik; "O solnemen ogorenju"; "Lov na šimpanze"; "Problem strupenih kač"; "Srednja leta"; "Priloga"; Nargenina je tri dolarje za celo leto. Naslov: ČAS, 1142 Dallas, Rd., N. E. Cleveland, Ohio.

ANGLŠKO SLOVENSKO BE-RILO. — Za ameriške Slovence sestavil dr. F. J. Kern. Ilustrirano. To je jako priročna knjižica za o-ne Slovence, ki se prično učiti angleškega jezika. Vsebuje kratko praktično slovnico, razne naloge in primere, kratko ilustrirano be-rilo ter kratek slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar. Knji-gov ima v zalogi tudi Knjižarna Glas Naroda. Stane \$3.00.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

RAZVOJ AMERIŠKIH ŽELEZNIC

Nikoli ne bi bil mogel proro-kovati razvoj modernega železništva za časa, ko je prva železnica v tej deželi stopila v promet. Bilo je to l. 1827 in njeno ime je bilo Quincy Railroad. Tiri so bili leseni z železom na vrhu. L. 1829 pa je Delaware & Hudson Railroad zgradila prvo ameriško lokomotivo "Scour-bridge Lion". Leto kasneje je bila v Philadelphiji ustanovljena sedanja velikanška tovarna lokomotiv, Baldwin Locomotive Works. L. 1836. je Norrisova lokomotiva, zvana Washington, vzbudila senzacijo ko je pokazala, da znajo lokomotivce voziti tudi vkraber. Te prve lokomotive so vagale manj kot prazen tank moderne Mogul lokomoti-ve, največjega ameriškega tipa.

Ljudje so bili začekoma polni strahu glede te prometne novotari-je. Neki Anglež je tedaj pisal, da "možgani trgovcev so bili tako zmedeni vsled hitrosti vožnje iz Manchestera do Liverpoola ali Londona, da so dostikrat pozabili, čemu so šli na pot in so morali pi-sati domov po pojasnila".

Na otvortveni vožnji Mohawk & Hudson železnice, predhodnice sedanje New York Central, je stro-jevođa okorno ravnal z izpuhom in limnikom, dokler ni nastal jako močan preprih. Posledica je bila, da se je tleči pepel smrekovine, ki je služila za kurivo, zakadil proti pot-nikom, zlasti onim, ki so sedeli na stehi kočij. Odprli so dežnike v obrambo, ali ti so zgoreli kot žigice, obleke so začele goreti in na-stala je strašna panika. Ob vsej progii so stali farmarji s svojimi pripravami tik ob tiru, da prisot-stujejo velikemu dogodku. Ko jii so stori, kar je pač pričakovati, konj ob taki priliki. Splašili so se, skujali se in nastal je splošen beg na vse strani.

Prvi železniški vozovi niso bili nič kaj prijetni. V splošnem so bili nekreni in zrak teh malih škati-ljah je bil zadušljiv. Zakurjeni so bili po pečeh, v katerih so gorela drva. Kdor je bil blizu peči, je bil na poti, da postane pečenka, kdor je bil oddaljen, je zmruoval. Za spa-nje je bilo primitivno urejeno. L. 1867 je neki mladenič, imenom Pullman, prestal tako strašno noč na železnici, da mu je šinila ideja o spalnih vozovih. Kasneje je izna-šel tip spalnih vagonov in ustanov-ljiv Pullman Palace Car Co.

Gradnja železniških prog od At-lantika do Pacifika je bila polna romantike. Na koncu prog v gradnji se je nahajalo stalno premi-kajoče se mesto, ki so ga nazivali "Peklo na kolesih". Čim je gradnja železnice napredovala, se je mesto premikalo naprej. Naložili so vse skupaj na ploščate vozove. Bi-lo je to kaj neotesano mesto. Le pogosto linčanje je moglo omeje-vati število umorov na povprečnosti enega umora na dan. V tem kočuj-jočem mestu se je tiskal dnevnik, bilo je tam pet razvpitih "dance halls" in 23 gostin za razvedrilo 3000 mešanov.

Nastala je razburljiva tekma za hitrejšo gradnjo železnice. Toliko družba Union Pacific, kolikor Central Pacific sta dobili od vlade v dar velikanška ozemlja in finančno podporo v razmerju k številu milj, zgrajenih vsaki dan. Začelo se je delati na tekmo, da se zgradi kolikor mogoče tira vsak dan. Nekega dne je Central Pacific dosegla svet-lovni rekord za hitro gradnjo železnice; ta rekord ni bil nikdar kasneje dosegel, celo ne z moderni-mi načini gradnje. V enem dnevu so postavili čez deset milj tira in železniška prog se je pomikala naprej s hitrostjo volovske pripre-ge. Število zaposlenih delavcev je bilo ogromno. Central Pacific je nekdanj imela najetih 25,000 delav-cev in trideset naloženih ladij je prevažalo potreščine po morju.

Težkoče gradnje na Zapadu so bile dostikrat velikanške. Na primer, Canadian Pacific je prišla do močvirja, ki so ga do velike glo-bočine napolnili s kamenjem in pe-skom. Ali ko je vlak šel čez na-sip, se je tresel kot žolica in tir

načajah železnic. Konsolidacija se vrši na razne načine, potom za-kupa na dolgo vrsto let, potom di-rektnega nakupa in združenja v eno celoto, potom pridobitve ve-činske kontrole železniških delnic ali potom ustanovitve družbe — holding company —, katere kontro-lira vse poedine železnice, ki spa-dajo v eno kombinacijo.

Northern-Pacific in Great North-ern skupaj sta lastnika večine delnic Chicago, Burlington and Quin-ey železnice. El Paso & South-western je glavni primer kontrole potom "holding company".

Obseg kontrole ene železnice nad drugo je jako različen. V ri-katerih slučajih se podružne (sub-sidiary) proge upravljajo kot bistven del kontrolujoče železnice. V drugih slučajih je le organizi-rano skupno sodelovanje vseh prog.

Z razvojem železniškega omre-ža se je razširilo poljedelstvo in rudarstvo. Eno je odvisno od dru-gega. Železnice bi se ne izplačeva-le, ne da bi prevažale premoga, rude ali žita, in ti produkti bi se ne izplačevali, da ni železniških zvez do njihovih tržišč. Tako so na-stale valjke železnice za prevoz premoga, ruda in žita. Vzporedno z železnicami se je razširila brzo-javna zveza.

Med ameriškiimi železnicami in večino evropskih sistemov obsto-jajo nekatere bistvene razlike. Tu-kaj ni delitve v potnike prvega, drugega in tretjega razreda, mar-več imamo le en razred in poleg njega ob dodatnem plačilu potova-nje v Pullman vozovih, ki od-govarjajo evropskemu prvemu raz-redu, al istanovo veliko manj v razmerju k običajni voznini.

Vozovi in lokomotive so v Ame-riki navadno večji kot v Evropi. Tudi kolesa so pričvrščena na dru-gačen način, tako je tukaj vožnja mnogo bolj gladka. Vozovi se pri-kelepajo in razklepajo na jako bolj enostaven način kot v Evropi.

Dosedaj se v Ameriki ni elektri-ka vporabila v velikem obsegu za pogon železnic, ker je parna sila tukaj razmeroma poceni. Povečalo pa se je število lokomotiv, zakur-jenih s petrolejem, zlasti v pokra-jinah, kjer je mnogo petrolejšk.

Tovorni kolodvori v Ameriki so neprimerno bolj obsežni kot v Ev-ropi in jih je jako mnogo. Reke v tej deželi tekajo večinoma v smeri od severa na jug, dočim se ve-čina prometa pomika v smeri proti vzhodu in zapadu. Reke in kana-li, ki so od njih odvisni, so zato v Združenih Državah mnogo manjše važnosti za promet kot železnice. Pač pa so reke, zlasti Mississippi, velikega pomena za promet v se-vernih in južni smeri.

Dasi dolgost ameriških prog zna-ša polovico vsega železniškega om-režja na svetu in je povprečna brzina tukajšnjih vlakov večja kot v Evropi presegajo hitrost najhitrej-ih evropskih vlakov. Najhitrejši vlak na Angleškem je oni od Swindon do Paddington na Great Western Railway. Proga je 77 milj dolga in vožnja traja le 75 minut. Najdaljša neprekinjena vožnja na svetu je ona iz Londona do Corn-wall, 225 milj. Severna železnica na Francoskem preteka 109 milj med Parizom in Abeville v 110 minutah. Najhitrejši vlak v Zdru-ženih Državah je oni med Cam-den in Atlantic City. Za 55 milj se rabi 50 minut, nekdanj so za to daljavo rabili le 42 minut. Zdru-žene Države pa držijo rekord, kar se tiče hitrosti lokomotive. Pred mnogimi leti je neka lokomotiva zabeležila hitrost 120 milj na uro.

EMIL JANNINGS

"WAY OF ALL FLESH"

BELLE BENNETT & PHYLLIS HAVER
PARAMOUNT SLIKA
V HLADNEM Rialto
Times Square
Eno izmed Publix gledališč.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda".

POZOR MEDŽIMURCI in SLOVENCI v CHICAGU

Imamo tri nove zelo dobro zgrajene bungalows, vsak po 5 sob, hotwater kurjavo, moderno v vsakem pogledu. Hise so na Kildare Ave, št. 4946-52-54 South, 3 bloke od Crawford Ave., en blok od Archer Ave.; blizu sole; cene zelo nizke. — Sprejemamo mali depozit, ostalo na obroke. Natančna pojasnila daje 2400 Wentworth Ave John Zagar & Co. Tel.: Victory 2555

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vretregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

SPOMLADNI VALOVI

Napisa: IVAN TURGENJEV

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

34

(Nadaljevanje.)

Pojdite k njeni visokosti, — je rekla (takrat se je mudila v Wiesbaden neka princepsa de Monaco, ki je bila slična slabi pu-stolovki), kaj hočete pri navadni plebejki kot sem jaz?

— Prosim vas, milostna gospa, — je zatrjeval nesrečni tajnik, — vse princepsse vsega sveta...

Marja Nikolajevna pa ni poznala nobenega usmiljenja in taj-nik s svojo lepo frizuro je moral izginiti.

Marja Nikolajevna je oblekla onega dne zelo lepo obleko. Bila je iz rožnate svile z rokavi ala Fontagnes in v vsakem ušesu je bi-se velik briljant. Njene oči pa se niso blestele nič manj kot deman-ti. Izgledala je skrajno dobre volje.

Ukazala je Saninu, naj sede poleg nje, pričela govoriti o Parizu, kamor je nameravala odpotovati v naslednjih par dneh, o Nemcih, ki so dolgočasni, ker so neumni, kadar hočejo pametno govoriti in neprimerno pametni, kadar uganjajo neumnosti, — ter naenkrat vprašala, brez vsakega stika, če se je res streljal s častnikom, ki je ravnokar sedel tam radi neke dame.

— Odkod veste to? — je zamrmlal Sanin, ves presenečen. — Govorica ima tisoč jezikov, Dimitri Pavlovič. V splošnem pa vem, da ste imeli prav, tisočkrat prav, da ste se viteški obnašali. Re-čite mi, ali je ona dama, — vaša nevesta?

Sanin je nalahno nagubil čelo.

— Ze dobro, že dobro, — je rekla Marja Nikolajevna hitro. — Vam je to mučno, oprostite mi! Ne bodite hudi name!

Polosov se je prikazal iz stranske sobe, z listom v roki.

— Kaj hočeš? Ali je že jed gotova?

— Jed bo takoj tukaj. Poglej, kaj stoji v listu! Knez Gromoboj je umrl.

Marja Nikolajevna je dvignila glavo.

— Naj v miru počiva! Okrasil je vsako leto, — je nadaljevala, obrnjena proti Saninu, — februarja meseca, za moj rojstni dan, vse moje stanovanje s kameljami. Raditega pa človek vendar ne more ostati celo zimo v Petrogradu. Bil je pač preko sedemdeset? — je vprašala svojega moža.

— Seveda. Njegov pogreb je opisan v listu. Ves dvor je bil nav-zoč. Tukaj je tudi pesem kneza Kovriškina.

— Zelo lepo.

— Ali naj jo prečitam? Pesnik ga imenuje moža dobrega sveta.

— Ne, nočem ničesar slišati. Kakšen mož dobrega sveta je bil on? Bil je enostavno mož Tatjana Jurjeve. Pojdimos k obedu. Živi misli na živo. Vašo roko, Dimitri Pavlovič!

Oebd je bil, kot dan popreč, izvrstni in zabava je bila zelo ži-vahna.

Marja Nikolajevna je znala pripovedovati, — pač zelo redek dar pri ženski in celo pri Rusinji! Svojih izjav in izrekov ni prav nič tehtala in prav posebno rada se je lotila svojih ljubih rojakov. Sanin se je moral pri marsikateri drzni in točni besedi zasmejati na-glas. Najbolj je sovražila Marja Nikolajevna terejtalstvo, frazer-stvo in laž... Domnevala je, da najde vsepovsod te nečednosti in napade.

Na nizko družabno stopnjo, iz katere je izhajala, je bila narav-nost ponosna. Pripovedovala je zelo čudne stvari o svojih sorodni-kih in iz svoje mladosti. Sanin je spoznal, da je več doživela v svo-jem življenju kot pa večina žensk njene vrste.

Polosov pa je jedel počasi, pil z obrazom poznavalec ter nameril le sempatam svoje belkaste, navidez slepe, a v resnici zelo bistrovide-ne oči, sedaj na Sanina in sedaj na svojo ženo.

— Ti si res premeten dečko, — mu je naenkrat zaklicala Marja Nikolajevna, — kako dobro si izvršil vsa moja naročila v Frankfurtu. V zahvalo bi te poljubila na čelo, a ti ne daš itak nič zato.

— Jaz ne dam nič za to, — je rekel Palosov ter razrezal sadež s srebrnim nožem.

Marja Nikolajevna se je ozrla vanj ter pričela bombasti s prsti po mizi.

— Najina stava torej velja? — je rekla značilno.

— Gotovo.

— Lepo. Izgubil boš.

Polosov je potisnil naprej svojo spodnjo čeljust.

— No, Marja Nikolajevna, v tem slučaju bi ne smela biti tako zavestna zmage. Domnevam, da boš izgubila stavo.

— Kakšno stavo? Ali smem vedeti? — je vprašal Sanin.

— Ne, sedaj še ne, — je odvrnila Marja Nikolajevna ter se na-glas zasmejala.

Ura je udarila sedem. Natakarc je javil, da je voz pripravljen. Polosov je spremil svojo ženo ven, a se takoj zopet zavlekel nazaj v naslonjačo.

— Glej, da ne pozabiš pisma upravitelju, — mu je zaklicala Marja Nikolajevna iz predsobe.

— Pisal mi bom, bodi mirna. Jaz sem vesten človek.

XXXIX.

Leta 1840 je bilo gledališče v Wiesbadenu tudi kot poslopje hor-no, in družba, ki je igrala v njem, ni stala niti za en las nad onim nivojem, katerega lahko smatramo še danes normalnim za nemške od-re in kojega najvišji razvoj je predstavljala družba, ki je nasto-pala v Karlsruhe pod Devrientom.

Za ložo, katero so rezervirali za "njeno presvetlost, gospo Polo-sovo", se je nahajala majhna sobica z zofami ob stenah. Predno sta vstopila, je prosila Marja Nikolajevna Sanina, naj potegne zagri-njalo, ki je ločevalo ložo od gledališča.

— Nočem, da bi me videli tukaj, — je rekla, kajti drugače mi ne bodo dali nobenega miru. — Posadila je tudi njega s hrbtom proti občinstvu, da je izgledalo kot da je loža prazna.

Orkester je zaigral overture "Poroka Figara". Zastor se je dvi-gnil in pričela se je igra.

Bil je eden onih domačih, dolgočasnih proizvodov, ki predstav-ljajo takozvani tragični konflikt, a učinkujejo snoparno. Marja Nikolajevna je potrpežljivo poslušala nekako pol akta, a ko je izve-del prvi ljubimec za nezvestoto svoje izvoljenke, ni mogla Marja Nikolajevna še nadalje prenašati.

— Zadnji francoski igralec v zadnjem provincialnem mestu igra boljše in naravnije kot prva nemška znamenitost, — je vzkl-ičila vsa razkačena ter sedla v sobico za ložo. — Pojdite sem, — je rekla Saninu ter potrkala s prsti na zofo poleg sebe. — Klepetala bova.

(Dalje prihodnj.)

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Table listing various books and their prices, including 'Amerika, povsed dobro, doma najbolje', 'Angeļi sužnjčev, brazilska povest', 'Agitator (Kersnik) trdo vez.', etc.

Table listing books under 'Jurtičevi spisi', 'Sosedov sin', 'Juan Miserja', 'Kraljičin nečak', 'Korejska brata', 'Karmen', 'Kralj zlate reke', etc.

Table listing books under 'Mali lord', 'Mali ljudje', 'Malo življenje', 'Marijina otroka', 'Maron krščanski deček', etc.

MOLITVENIKI:

Table listing prayer books and their prices, including 'Duša popolna', 'Marija Varhinja', 'Rajski glasovi', etc.

Angleški molitveniki:

Table listing English prayer books and their prices, including 'Child's Prayerbook', 'Key of Heaven', 'Catholic Pocket Manual', etc.

SPISI ZA MLADINO:

Table listing books for children and their prices, including '2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi', '3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 po-vesti', etc.

KNJIGE ZA SLIKANJE:

Table listing drawing books and their prices, including 'Mladi slikar', 'Silke iz pravljice', 'Knjige za slikanje dopisnic', etc.

PESMI IN POEZIJE:

Table listing poetry and song books and their prices, including 'Atropolis in Piramide', 'Azazel, trdo vez.', 'Balade in romane', etc.

PESMI IZVANA ZORNANCA:

Table listing books by Ivan Zornanec and their prices, including 'Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi', 'Slovenska narodna lirika', etc.

POUČNE KNJIGE:

Table listing educational books and their prices, including 'Amerika in Amerikanci', 'Angleška služba ali nauk kako se Angleško-slov. in slov. angl. slovar', etc.

IGRE:

Table listing games and their prices, including 'Beneški trgovci. Igrokaz v 5. dejanju', 'Cyrano de Bergerac. Heroična ko-medija v petih dejanjih', etc.

Štetanje parniko - Shipping News

Table listing shipping schedules and routes, including dates like '29. junija', '1. avgusta', and destinations like 'Berengaria, Cherbourg', 'Paris, Havre', etc.

Advertisement for French Line shipping services, featuring the text 'ŠEST DNI PREKO OCEANA' and 'PARIS - 16. julija; 6. avgusta'.

Advertisement for 'GLAS NARODA' newspaper, located at 82 Cortlandt St., New York.

Advertisement for 'Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.' (How to travel to the old country and back to America.)

Advertisement for 'FRANK SAKSER STATE BANK' located at 82 Cortlandt St., New York.

Advertisement for 'DIREKTA POT V JUGOSLAVIJO' (Direct route to Yugoslavia) via Trieste.

Advertisement for 'TRAGEDIJA RUSKEGA EMIGRANTA' (Tragedy of a Russian Emigrant).

Advertisement for 'FRANK SAKSER STATE BANK' and 'KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA' (How to get relatives from the old country).